

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д. н. Ивайло Христов Христов, УНСС,

Научна специалност: „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 190 от 24.01.2025 г на Ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: Мая Гергова Бойчева

Тема на дисертационния труд:

**Дискурсно конструиране на образа на България в англоезични
пътеписи (1900-2017)**

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Медии и обществени комуникации“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС №1651/23.06.2022 г. Обучението е осъществено в свободна форма през периода 14.06.2022 г. до 14.06.2025 г. Документация за публична защита на Мая Бойчева е пълна, спазени са всички академични и процедурни изисквания. Индивидуалния план е изпълнен, представени са необходимите публикации за публична защита.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Актуалността на темата, избрана от Мая Бойчева е във от съмнение. Защото проблемът за националната ни самоличност и идентификация, за общото и специфичното, с което българинът изминава XX и започна XXI век, през последните години придобива все по-голяма актуалност и предизвиква сериозен обществен дебат. Въпросът „Кой съм аз и къде е моето място“ стои неотменно пред човека, ставайки ключ към себепознанието. Близко до него е и другият голям проблем: дали само отделни хора са живели по нашите земи, или зряла общност от народ със своя собствена физиономия, традиции, обичаи, идентичност. Тоест можем ли да говорим за характерни черти на човешките колективи – примерно при гърците, турците, сърбите или българите. Ако отговорът е „да“ – кои са те? Какви са различните условия за житейската и историческата им реализация. Поглед към тези нелеки въпроси дава дисертационния труд на докторантката.

Настоящото изследване разглежда функционалността на пътеписа в тясна връзка с комплексния характер на медиите като социален фактор. Застъпва се възгледът, че анализът на пътеписа като медиен продукт, трансфериращ, но и пораждащ смисли, трябва да бъде разположен в полето на културологичния подход в медиазнанието. Това предполага интерпретация на смислите на медийния продукт в тясна връзка със социалния контекст на неговото възникване. Както посочва докторантката, различните пътешествия (основен структурен елемент на всеки пътепис) му дават възможност да проникне в тайните на историята, бита, природата, географията на отделните страни, да ги види през призмата на българската действителност и да направи съответните изводи. Нещо повече: пътуването се превръща в централна ос, около която се обединяват факти, наблюдения, епизоди. Постоянната промяна в обстановката и регистрираното придвижване във времето и пространството максимално разширява границите на изобразяваната действителност, прави я практически неограничена по обем, отворена за безброй факти, идеи, морални поучения, даже практически съвети.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В работата си Мая Бойчева е анализирала начинът, по който англоезични автори-пътеписци изграждат образа на България в различен исторически и политически контекст; търси се дали има приемственост или е наличен дисонанс в конструирането на този образ. Мая Бойчева е избрала пътеписи със сюжетно-тематично разнообразие, което предлага различни гледни точки към нашата страна. А също така пряка лична изява на мисли, емоции, настроения при изграждането на композиционната структура. В това отношение благодатна е и жанровата форма на пътеписа като цяло, която дава възможност неприкрито да се отстояват позиции, да се излагат възгледи, дори да се разчистват лични сметки с противници. Ето защо дисертацията осветлява комплексния характер на контактите между България и англоезичния свят през XX в., разглеждайки пътеписа като текстови източник за различните реализации на тези контакти.

Център на дисертационния труд на Мая Бойчева е образът на България, описан в английски и американски пътеписи в епохата на модерността и съвремението. В началото на този период (1900-1919) България е млада, новоосвободена нация, която бърза да се отърси от наследството на Османската империя. Авторите (например Реджиналд Уайън, Фредерик Мур, Хари де Винд) приписват на България различни, взаимно отричащи се идентичности. От една страна тя е маргинален, а от друга страна – централен социален актьор. Тази визия не е случайна. Тя е резултат от някои особености на нашия политически живот. Една от тях е свързана с догонващата модернизация на страната. След Освобождението у нас държавата става основен инструмент за изграждане на капитализма и близостта до държавната софра осигурява съответни икономически възможности.

Друг образ на България дават британските и американски пътеписи през 20-те и 30-те години на XX век. Тук можем да посочим: Клеър Шеридън, Джон Гънтър, Мейнард Оуен Уилиамс. Те експериментират с импресионистично и аналитично изграждане на образ на страната. Дискурс, съзвучен с големите теми, вълнуващи западното общество – тревогата от развитието на глобалната модерност и споменът за войната. България присъства в американското медийно пространство предимно с концептуализации около „бедност“ и „война“, а в британското медийно пространство – с концептуализации около „война“, „бедност“, но и „култура“. Фокусът върху бедността и слабата власт в България цели да алармира за опасност от

нова война, чийто източник ще бъдат отново Балканите. И двете означения са свързани с тревожност от развитието на глобалната модерност и спомена за войната. В българската действителност британският или американски субект търси възраждане на разклатената си вяра в ценностите на цивилизацията или знаци за нов възможен катаклизъм. Защо?

Влияние за това оказват редица обективни причини, свързани с факта, че България и Европа като цяло между двете световни войни се озовават в един коренно различен свят от предвоенния. Очертават се следните две дилеми. **Първата: в представителната демокрация, както в Англия и Франция, или в крайно десните, тоталитарни, фашистки диктатури е бъдещето.** На този общоконтинентален фронт през 20-те и 30-те години в Европа отново започна да се чувства дъхът на предстоящата нова, световна война. От своя страна победата на Октомврийската революция в Русия довежда до създаването на първата държава, с амбицията да построи реално, социалистическо общество. През март 1919 година в Москва е създаден Третият комунистически интернационал. Той започва да привлича около себе си левите течения на световната социалдемократия. Преименувани като комунистически партии, те възприемат идеологията на болшеvizма и започват неговата пропаганда в своите родини. **На тази основа в Европа се очертават контурите на втората гигантска политическа дилема: в демокрацията или в социалистическото общество е бъдещето на европейските народи?** Дилема, която също оказва голямо влияние върху обществените настроения в следвоенна България. Така че паралелно с болшеvizма, между двете световни войни години в Европа са налице фашистки, нацистки и други авторитарни, диктаторски режими. Унижена и разорена след двете национални катастрофи – през 1913 и 1918 г. България трудно може да остане вън от отглеждането и налагането на авторитарни управленски форми.

В края на разглеждания период (1990-2017) България е страна-член на ЕС, която бърза да се отърси от наследството на своята бивша принадлежност към Източния блок. Смяе да кажа, че това е една от най-интересните части в дисертацията на Мая Бойчева е анализът на онези пътеписи, които разкриват социалния свят на българина след 1989 г. Какво ново виждат авторите в него:

На първо място, как България ще намери място в системата на съвременния европейски и световен капитализъм. А то е свързано с висока производителност на труда, конкурентоспособност, умел мениджмънт, създаване условия за развитието на дребен и среден бизнес, който гарантира социалната стабилност.

Второ, българите са част от най-голямата етническа група в Европа – славяните. Те заемат 3/5 от територията на Европа и са около 2/5 от нейното население – близо 300 милиона! Въпреки своите исторически и културни различия славяните притежават черти, които ги правят трудно претопяеми. Една от тях е устойчивият индивидуализъм, устойчивото его, което върви паралелно с чувството за общност. Някои славянски държави (Русия, България, Полша) имат форсирано развитие, което ги прави стълбове на европейската цивилизация.

Трето, от съществено значение за образа на България в разглежданите пътеписи е отговорът на въпроса какво от нашия национален характер да оставим в миналото? Няколко са отправните точки тук: Поединичното оцеляване; Крайният индивидуализъм. У нас по правило няма идея за общо благо и колективистично чувство. Българинът, ако има изгода от нещо, прави го, ако не, оставя нещата да текат по обичайния начин; Изкореняване на нашата балканска хитрост, която не рядко преминава в двуличие. Веднъж завинаги отказ от практиката това, което приказваме да се разминава с онова, което вършим. Хитростта не признак на сериозните нации и противоречи на закона за запазване на материята; Доверчивостта също няма да ни помогне в днешния подчертано практичен и силно егоистичен свят! Интересите на Европа стоят преди нейните добродетели. Така че в отношението ни към страните членки на ЕС следва да стоят българските национални интереси, а не нашата добродетелна наивност; Побългаряване на законите, тяхното „придърпване“, за да обслужват определени корпоративни интереси; Преодоляване на пословичното ни търпение, неприсъщо за повечето европейски народи. Това би ни дало много повече самочувствие, достойнство, свободолубие.

Неслучайно в британската преса в периода 2007-2014 г. България най-често се споменава в контекста на темата „миграция“, като страна, носеща несигурност за западния свят. Образът на България е метафорично концептуализиран като *заплаха* и *природно бедствие*. Страната е представена като опасна напаст, застрашаваща

осигурителната система на Великобритания. Друга концептуализация представя страната като *неуютен дом*, чиито обитатели се опитват да го напуснат. България е представяна и като *най-бедния член* в европейското семейство, а властта като безсилен пленник на организираната престъпност.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Пътеписите, които разглежда Мая Бойчева са своеобразно проявление на различни авторски почерци. Повечето от тях следват изобразителна линия, която изучава българската душевност, изследва политическото и културното ни състояние през призмата на сравнението с характерологията и светогледа на другите народи. Без съмнение, тяхната любима тема е взаимоотношението “ние и светът”, даваща възможност на българина да се самоопознае сред другите. В този смисъл Мая Бойчева анализира тези пътеписи не само и не толкова като пряка последица от конкретно пътуване и наблюдение на определени обекти, а по-скоро като израз на гражданска позиция, като реакция на политически събития, като отношение към социални вълнения и знак за психологически състояния.

Авторите успяват да преминат границите не само физически, но и духовно, да се дистанцират от описваната действителност, за да я погледнат от страни, да я съизмерят със силата и слабостта на чуждото, с неговите постижения и критерии за демокрация, култура, хуманност. Мая Бойчева е показала как в отношението си към България авторите се водят от любопитство, интерес, любознателност, но понякога и от своето високомерие от постиженията на англоезичния свят. Така пътеписите включват страната ни в системата на съвременната цивилизация, без да се изпада в сантиментално умиление и помпозна реторика. Оттук и спецификата на отношението “автор - читател”. Авторът прави читателя свой спътник, доверява му своите тайни, включва го в пътешествието и не го изпуска в продължение на цялото повествование. Мая Бойчева е открила публицистичната социалната линия в развоя на този дискурс, който страни от съзерцателно-описателното начало и никога не е бил откъснат от обществените проблеми. Тези пътеписи имат траен литературен и медиен живот не толкова защото отразяват непознати земи, обичаи, традиции, а преди всичко, защото

пресъздават още един свят: този на България с нейните тревоги, духовна атмосфера и идейни тенденции.

Приносен е ракурсът на Мая Бойчева да анализира пътешествията като „литература на факта“, отговаряща на светогледа на съвременния читател. Недоверчив към престорените страсти и измислените събития през последните десетилетия, той загърби чистата художествена условност и насочи вниманието си към нефикционалната литература: пътешествия, биографии, мемоари, есеистика. Непрекъснато преиздавани, те са размисъл и пластично повествование за характера на нашия народ, за предизвикателствата на различните исторически и политически наративи през XX век, един нов поглед към националната ни идентификация. Произведенията рушат фалшиви тези и представи, налагани десетилетия наред, събуждат неканени сравнения и в последна сметка провокират самочувствието ни. Уместно докторантката посочва, че в повечето от пътешествията авторите правят достояние на читателите своите интимни преживявания, понякога буквално „нахлуват“ в текста със своето Аз, уличат ни в света на своите лични външения и тревоги, правят ни свидетели на житейски и творчески равностойности.

В някаква степен пътешествията, които са обект на вниманието на Мая Бойчева показват синкопите в националната ни съдба. За разлика от XIX век, от който ние излизаме надхвани с надежди и оптимизъм, енергични и жадни за свобода, 20-те и 30-те години на XX век не са особено успешно време за България. В края на века вече е налице и негативната промяна на българския цивилизационен генотип: и този на елита, и този на масата. По-точно, наблюдаваме: прогресивното изтощаване на националната енергия; перманентно противопоставяне на всички равнища: политическо, социално, етническо, икономическо.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантката е депозирала четири публикации, които напълно се вписват в проблемното поле на дисертационния труд. Използваната литература е точно и пълно цитирана.

1. Бойчева, М. (2019). България мимоходом: старата и новата България в пътеписите на Патрик Лий Фърмор и Ник Хънт. Научни трудове на УНСС, (4), 173-188. <https://unwe-research-papers.org/bg/journalissues/article/10133>
2. Бойчева, М. (2023) „Англезичният пътепис за България в зората на XX в.: създател на образи и медиатор на идентичности“ в „Професионално образование“ 25/2023 №4, 327-338. Национално издателство за образование и наука „Аз-буки“.
3. Бойчева, М. (2023) „Текстуализираната българска реалност в американски пътеписи от 1980-те и 1990-те години на XX в. Медии и обществени комуникации, 2023, брой 54. <https://media-journal.info/?p=item&aid=459>
4. Boycheva, M. (2023). Potentialities of Using Travelogues as a Resource in the ESP Classroom. Yearbook of UNWE, (2), 145-154. <https://www.unwe.bg/doi/yearbook/2023.2/YB.2023.2.10.pdf>

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отговаря на всички академични изисквания, синтезира основните пунктове на дисертацията и коректно я представя.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Бих препоръчал на Мая Бойчева да издаде текста в отделна монография, както и да напише втора част, посветена на образа на Великобритания в българските пътеписи.

8. Заключение

Дисертацията носи безспорен приносен характер. Текстът е новаторски, написан добросъвестно, с вдъхновение и прецизност. Всичко това ми дава основание да гласувам положително за присъждането на образователната и научна степен „Доктор” на Мая Гергова Бойчева и да призова уважаемо научно жури да стори същото.

Дата / място

Подпис:

Забележка: Препоръчителен обем за рецензия относно дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“: 7 стандартни страници.

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

REVIEW

By: Prof. Ivaylo Hristov Hristov, DSc, UNWE,

Scientific specialty: "Organization and management outside the sphere of material production"

Subject: Dissertation for awarding the educational and scientific degree **of "Doctor"** in *scientific specialty* at the UNWE.

Reason for submission of the review: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No 190 of 24.01.2025 of the Rector of UNWE.

Author for dissertation work: Maya Gergova Boycheva

Topic of the dissertation:

**Discursive Construction of the Image of Bulgaria in English-Language
Travelogues (1900-2017)**

1. Information about PhD candidate

PhD candidate has been trained in a PhD programme at the Department of Media and Public Communications, Faculty of Economics of Infrastructure at the UNWE in the scientific specialty Organization and Management outside the Sphere of Material Production according to the Order of the Vice-Rector for Research and Development of the UNWE No1651/23.06.2022. form in the period 14.06.2022 to 14.06.2025. The individual plan has been implemented, the necessary publications for public defense have been presented.

2. General characteristics of the presented dissertation

The relevance of the topic chosen by Maya Boycheva is beyond doubt. Because the problem of our national identity and identification, of the common and the specific, with which the Bulgarian passed the twentieth and began the twenty-first century, in recent years has become more and more topical and has caused a serious public debate. The question "Who am I and where is my place?" is invariably facing man, becoming the key to self-knowledge. Close to it is the other big problem: whether only individuals lived in our lands, or a mature community of people with their own face, traditions, customs, identity. In other words, we can speak of characteristic features of human collectives - for example, in the case of the Greeks, the Turks, the Serbs or the Bulgarians. If so, which are they? What are the different conditions for their life and historical realization. A look at these difficult questions is provided by the doctoral dissertation.

This study examines the functionality of the travelogue in close relation to the complex nature of media as a social factor. The view is advocated that the analysis of the travelogue as a media product, transferring but also generating meanings, should be located in the field of the cultural studies approach to media studies. This implies an interpretation of the meanings of the media product in close relation to the social context of its emergence. As the doctoral student points out, the various journeys (the main structural element of each travelogue) enable him to penetrate into the mysteries of the history, lifestyle, nature, geography of the individual countries, to see them through the prism of the Bulgarian reality and to draw appropriate conclusions. Moreover, the journey becomes a central axis around which facts, observations, episodes are united. The constant change in the setting and the recorded movement in time and space maximally expands the boundaries of the reality depicted, making it practically unlimited in scope, open to countless facts, ideas, moral lessons, even practical advice.

3. Evaluation of the scientific and applied results obtained

In her work Maya Boycheva has analysed the way in which English-language travel writers construct the image of Bulgaria in different historical and political contexts; she is looking for continuity or dissonance in the construction of this image. Maya Boycheva has chosen travelogues with a variety of subjects and themes, offering different perspectives on

our country. And also a direct personal expression of thoughts, emotions, moods in the construction of the compositional structure. In this respect, the genre form of the travelogue as a whole is also a boon, which makes it possible to undisguisedly assert positions, expose views, even settle personal scores with opponents. Therefore, the dissertation illuminates the complex nature of contacts between Bulgaria and the English-speaking world in the twentieth century, examining the travelogue as a textual source for the various realisations of these contacts.

The focus of Maya Boycheva's dissertation is the image of Bulgaria described in English and American travelogues in the era of modernity and modernity. At the beginning of this period (1900-1919) Bulgaria was a young, newly liberated nation in a hurry to shake off the legacy of the Ottoman Empire. Authors (e.g. Reginald Wyon, Frederick Moore, Harry de Wind) ascribed different, mutually exclusive identities to Bulgaria. On the one hand it is marginal, on the other hand it is a central social actor. This vision is not accidental. It is the result of certain peculiarities of our political life. One of them has to do with the country's catch-up modernization. After the liberation in our country, the state became the main instrument for building capitalism and the proximity to the state sofa provided corresponding economic opportunities.

Another image of Bulgaria is given by the British and American travelogues of the 1920s and 1930s. Here we can mention: Claire Sheridan, John Gunther, Maynard Owen Williams. They experimented with impressionistic and analytical image building of the country. A discourse in tune with the great themes that preoccupy Western society - anxiety about the development of global modernity and the memory of war. Bulgaria is present in the American media space mainly with conceptualisations around 'poverty' and 'war', and in the British media space with conceptualisations around 'war', 'poverty', but also 'culture'. The focus on poverty and weak power in Bulgaria is meant to alarm about the danger of a new war, the source of which will be the Balkans again. Both signifiers are linked to anxiety about the development of global modernity and the memory of war. In the Bulgarian reality, the British or American subject seeks a revival of its shaken faith in the values of civilization or signs of a new possible cataclysm. Why?

This was due to a number of objective reasons related to the fact that Bulgaria and Europe as a whole between the two world wars found themselves in a radically different

world from the pre-war one. The following two dilemmas emerge. **The first: representative democracy, as in England and France, or far-right, totalitarian, fascist dictatorships, is the future.** On this continent-wide front, in the 1920s and 1930s, the breath of an imminent new world war began to be felt again in Europe. In turn, the victory of the October Revolution in Russia led to the creation of the first state with the ambition to build a real, socialist society. In March 1919, the Third Communist International was founded in Moscow. It began to draw around it the left currents of world social democracy. Renamed as Communist Parties, they adopted the ideology of Bolshevism and began its propaganda in their homelands. **On this basis, the contours of a second gigantic political dilemma are emerging in Europe: is it in democracy or in a socialist society that the future of the European nations lies?** A dilemma that also had a great impact on public sentiment in post-war Bulgaria. So in parallel with Bolshevism, between the two world wars there were fascist, Nazi and other authoritarian, dictatorial regimes in Europe. Humiliated and ruined after the two national catastrophes of 1913 and 1918, Bulgaria could hardly remain outside the breeding and imposition of authoritarian forms of government.

At the end of the period under review (1990-2017), Bulgaria is an EU member state in a hurry to shake off the legacy of its former Eastern bloc membership. I dare say that this is one of the most interesting parts of Maya Boycheva's dissertation is the analysis of those travelogues that reveal the social world of the Bulgarian after 1989: **First of all**, how Bulgaria will find its place in the system of modern European and world capitalism. And it is related to high labour productivity, competitiveness, skilful management, creating conditions for the development of small and medium-sized businesses that guarantee social stability.

Deutero, Bulgarians are part of the largest ethnic group in Europe - the Slavs. They occupy 3/5 of the territory of Europe and are about 2/5 of its population - nearly 300 million! Despite their historical and cultural differences, the Slavs possess traits that make them difficult to melt. One of them is a persistent individualism, a persistent ego that runs parallel to a sense of community. Some Slavic countries (Russia, Bulgaria, Poland) have a forced development that makes them pillars of European civilization.

Third, essential for the image of Bulgaria in the travelogues under consideration is the answer to the question: what of our national character should we leave in the past? There are several starting points here: individual survival; extreme individualism. In our country, as

a rule, there is no idea of a common good and no collectivist feeling. The Bulgarian, if he benefits from something, does it; if not, he lets things run their usual course; Eradication of our Balkan cunning, which not infrequently passes into duplicity. Abandoning once and for all the practice of what we say being at variance with what we do. Cunning is not a sign of serious nations and contradicts the law of conservation of matter; gullibility will also not help us in today's highly practical and highly selfish world! Europe's interests come before her virtues. So it is Bulgarian national interests, not our virtuous naivety, that should be at the heart of our attitude to EU member states; The Bulgarianisation of laws, their "pulling up" to serve certain corporate interests; Overcoming our proverbial patience, uncharacteristic of most European nations. This would give us much more self-confidence, dignity, liberty.

It is no coincidence that in the British press in the period 2007-2014. Bulgaria is most often mentioned in the context of the topic "migration", as a country bringing uncertainty to the Western world. The image of Bulgaria is metaphorically conceptualised as *threat and natural disaster*. The country is presented as a dangerous scourge threatening the UK's social security system. Another conceptualisation presents the country as *uncomfortable home*, whose inhabitants are trying to leave it. Bulgaria is also presented as *the poorest member* in the European family, and the authorities as powerless captives of organised crime.

4. Evaluation of scientific and applied contributions

The travelogues that Maya Boycheva examines are a kind of manifestation of different authorial styles. Most of them follow a pictorial line that explores the Bulgarian spirituality, examines our political and cultural condition through the prism of comparison with the characterology and worldview of other nations. Undoubtedly, their favourite theme is the relationship between "us and the world", enabling the Bulgarian to know himself among others. In this sense, Maya Boycheva analyses these travelogues not only and not so much as a direct consequence of a specific journey and observation of certain sites, but rather as an expression of a civic position, as a reaction to political events, as an attitude towards social unrest and a sign of psychological states.

The authors manage to cross the boundaries not only physically but also spiritually, to distance themselves from the described reality in order to look at it from the side, to compare

it with the strength and weakness of the foreign, with its achievements and criteria for democracy, culture, humanity. Maya Boycheva has shown how in their attitude to Bulgaria the authors are guided by curiosity, interest inquisitiveness, but sometimes also by their arrogance of the achievements of the English-speaking world. Thus the travelogues include our country in the system of modern civilization without falling into sentimental wooing and pompous rhetoric. Hence the specificity of the author-reader relationship. The author makes the reader his companion, entrusts him with his secrets, includes him in the journey and does not leave him out throughout the narrative. Maya Boycheva has singled out the journalistic social line in the development of this discourse, which moves away from the contemplative-descriptive beginning and has never been detached from social problems. These travelogues have a lasting literary and media life not so much because they reflect unknown lands, customs, traditions, but above all because they recreate another world: that of Bulgaria with its anxieties, spiritual atmosphere and ideological tendencies.

Maya Boycheva's perspective of analyzing travelogues as "literature of fact", corresponding to the worldview of the contemporary reader, is a useful one. Distrustful of the feigned passions and fictional events of recent decades, he turned his back on pure artistic convention and turned his attention to non-fiction: travelogues, biographies, memoirs, essays. Constantly republished, they are a reflection and a plastic narrative on the character of our people, on the challenges of different historical and political narratives in the twentieth century, a new look at our national identification. The works shatter false theses and notions imposed for decades, evoke uninvited comparisons, and ultimately challenge our self-confidence. Appropriately, the doctoral student points out that in most of the travelogues the authors make their intimate experiences available to the readers, sometimes literally "invading" the text with their selves, cluing us into the world of their personal excitements and anxieties, making us witness their life and creative reckonings.

To some extent, the travelogues that are the subject of Maya Boycheva's attention show the syncopations in our national destiny. Unlike the nineteenth century, from which we emerged hopeful and optimistic, energetic and thirsty for freedom, the 1920s and 1930s were not a particularly successful time for Bulgaria. At the end of the century, the negative change of the Bulgarian civilizational genotype was already present: both that of the elite and that of

the masses. More precisely, we observe: the progressive depletion of national energy; permanent opposition at all levels: political, social, ethnic, economic.

5. Evaluation of dissertation publications

The PhD candidate has submitted four publications that fully fit into the problem field of the dissertation. The literature used is accurately and fully cited.

1. Boycheva, M. (2019). Bulgaria in passing: old and new Bulgaria in the travel writings of Patrick Lee Fairmore and Nick Hunt. UNWE Research Papers, (4), 173-188. <https://unwe-research-papers.org/bg/journalissues/article/10133>
2. Boycheva, M. (2023) 'The English-language travelogue of Bulgaria at the dawn of the twentieth century: image-maker and mediator of identities' in Vocational Education 25/2023 №4, 327-338. I-Books National Publishing House for Education and Science.
3. Boycheva, M. (2023) "Textualized Bulgarian Reality in American Travel Writings of the 1980s and 1990s. Media and Public Communications, 2023, Issue 54. <https://media-journal.info/?p=item&aid=459>
4. Boycheva, M. (2023). Potentialities of Using Travelogues as a Resource in the ESP Classroom. Yearbook of UNWE, (2), 145-154. <https://www.unwe.bg/doi/yearbook/2023.2/YB.2023.2.10.pdf>

6. Abstract evaluation

The abstract meets all academic requirements, synthesizes the main points of the dissertation and presents it correctly.

7. Critical comments, recommendations and questions

I would recommend Maya Boycheva to publish the text in a separate monograph and to write a second part dedicated to the image of Britain in Bulgarian travelogues.

8. Conclusion

The dissertation has an undeniable contribution. The text is innovative, written in good faith, with inspiration and precision. All this gives me reason to vote positively for the award of the degree of Doctor of

Education and Science to Maya Gergova Boycheva and to call upon the distinguished scientific jury to do the same.

Date / place

Signature:

Забележка: Препоръчителен обем за рецензия относно дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“: 7 стандартни страници.